

SINIF YÖNETİMİ

SINIF YÖNETİMİ

- Sınıf yönetimi, öğrenme için uygun ortamın sağlanması ve sürdürülmesidir.
- Sınıf yönetiminin en önemli amacı; **sınıfta etkili öğretme-öğrenme ortamını oluşturmaktır.**
- Etkili bir sınıf yönetiminin en önemli ögesi **ÖĞRETMEN'** dir.

Öğretmen = Orkestra şefi

- Sınıf yönetimi sınıfta etkili öğrenmeyi sağlayacak;
 - * öğretim planı,
 - * öğretim yöntem ve teknikleri,
 - * eğitim araçları,
 - * olumlu davranışlar,
 - * zaman kullanımı vb. süreçleri içerir.
- Her ortamda geçerli olabilecek tek ve en etkili bir sınıf yönetim yaklaşımı **yoktur**.

X+Y+Z Sınıf Yönetimi

- Öğretmen, öğretme-öğrenme etkinliklerini kılavuzlayan kişidir. Öğretmende bulunması gereken genel özellikler;

1.Kişisel Özellikler:

- Mesleğini sevmek,
- Etkili iletişim becerilerine sahip olma,
- Hoşgörülü,
- Önyargısız,
- Kendisiyle barışık,
- Gelişmeye açık olan,
- Bireysel ve ekiple çalışabilen,
- Rehber ve yönlendirici olan,
- Kendisini gerçekleştirmiş.

2.Mesleki Özellikler: 1739 MET Kanununa göre öğretmenin **3 yeterlilik alanı**;

1.Konu Alanı Bilgisi: Alan bilgisi öğretmenlik mesleğinin temelini oluşturur. Öğretmenin uzmanı olduğu alana ilişkin bilgi birikimine sahip olmasıdır.

2.Öğretmenlik Meslek Bilgisi: Bilgiyi başkalarına aktarma, etkili kılavuzluk yapmadır. Bu yeterliliğe aynı zamanda **mesleki formasyon bilgisi** de denir.

- Öğretimi planlama ve uygulama,
- Sınıf yönetimi,
- İletişim becerileri,
- Öğretim strateji, yöntem ve tekniklerini uygulama,
- Öğretimde materyal kullanma,
- Ölçme araçları geliştirme ve uygulamadır.

3.Genel Kültür-Genel Yetenek:

SINIF YÖNETİMİNDE ÖĞRETMEN TİPLERİ

Otokratik: Öğrencilerin düşünce ve görüşlerine önem vermez. Etkinlikleri kendisi yürütür ve disiplini merkeze alır. (Geleneksel)

Demokratik: Öğrencilerin duygu ve düşüncelerine önem verir. Öğrenciyi merkeze alır, kendisi süreçte rehber olur. (Çağdaş)

Model: Sözleri ve davranışlarıyla öğrencilere örnek olur.

Kalıplayıcı: Kurallara uymakta sık tekrar yöntemlerini kullanarak bu kuralların unutulmamasını amaçlar ve çalışmalarında veli desteğini alır.

Serbest (İlgisiz): Öğrenciyle ilgilenmez, rehberlik yapmaz, kararsız ve hareketsizdir.

Geliştirici: Öğrencilerin gelişim özelliklerini dikkate alarak hareket eder.

LİDERLİK

- Liderlik rolü günümüzde öğretmenlerin değişen profiline eklenen niteliklerden biri olmuştur.
- Yeni eğitim anlayışında bilgiyi aktaran öğretmenden çok, öğrenciye, veliye, okul çevresine ve meslektaşlarına öğrenmede, bireysel ve toplumsal gelişimde **ön ayak olabilecek, yol gösterecek lider öğretmen modeli** değer kazanmaktadır.

- a) Öğretimsel Liderlik
- b) Kültürel Liderlik
- c) Süper Liderlik
- d) Etik Lider
- e) Öğrenen Lider
- f) Dönüşümcü Lider
- g) Vizyoner Lider

LİDER ÖĞRETMEN

a) Öğretimsel Liderlik

- Öğretim üzerinde odaklaşan bir liderlik türüdür. Bu liderlik yaklaşımında sınıf çevresinin tamamen öğretime yönelik ve üretken bir çevre olarak düzenlenmesi hedeflenmiştir. Sınıf liderinin görevi öğretim ortamında kaliteyi arttırmaktır.

b) Kültürel Liderlik

- Kültürel lider, kültürel değerleri koruyan önemli anlamları açıklayan ve kilit değerleri örgüt ortamında canlı tutan kişidir. Bu bağlamda kültürel bir lider olarak öğretmen sınıf yaşamını canlı tutmalı ve kültürel yönden öğrencileri sürekli desteklemelidir. Bu amaçla değişik törenler, sportif ve kültürel etkinlikler, sınıf içi eğitici çalışmalar, öğrenci velileriyle dialog halinde olma sınıf yöneticisinin kültürel liderliğine örnek olabilecek davranışlardır.

c) Süper Liderlik

- Süper liderliğin temel bakış açısı **izleyenlerin kendi kendilerinin lideri olmasıdır**. Sınıf lideri olarak öğretmen, öğrencilerin her birinin liderlik özelliği sergileyebilmeleri için **etkinliklere katılımlarını sağlamalı ve sorumluluk duygusu kazanmalarına yardımcı olmalıdır**.

d) Etik Lider

- Etik lider, **insanlar arası ilişkileri ön plana çıkarma** yoluyla görevi yürütmeyi hedefleyen kişidir. Etik lider olarak öğretmen eğitim-öğretim çalışmalarında **tutarlı olmalıdır**. Öğretmen davranışlarında dikkatli olmalı ve öğrencilerine örnek olmalıdır.

e) Öğrenen Lider

- Öğrenen sınıf lideri, sürekli olarak öğrenmek ve kendini geliştirmek zorundadır. Aynı zamanda öğrencilerinin öğrenmesinden de sorumludur. Buna göre öğrenen sınıf lideri öncelikle kendini geliştirmeli daha sonra öğrencilerinin öğrenmesine odaklanmalıdır.

f) Dönüşümcü Lider

- Dönüşümcü sınıf liderliğinde sınıfta ani ve etkili değişimi gerçekleştirmek esastır. Çevredeki değişme gelişmeleri dikkate almak zorundadır. Çağın gerektirdiği araç gereçleri kullanmalıdır.

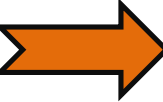
g) Vizyoner Lider

- Sınıfa ilişkin düşlenen herhangi bir geleceği tasarlayabilme, geliştirebilme ve paylaşabilme olarak tanımlanabilir. Sınıf yöneticisi gelecek yönelimli olmak durumundadır. Vizyoner bir öğretmen dersi için bir gelecek tasarımı oluşturabilir.
- Lider öğretmenlerin sahip olması gereken özellikler:
 - Gruba güven vermek
 - Vizyon geliştirmek
 - Soğukkanlı olmak
 - Risk almak
 - Uzman olmak
 - Farklılıklara önem vermek
 - Basitleştirmek

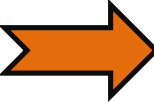
23. Mesleğini ve öğrencilerini çok seven Burak Öğretmen alanıyla ilgili gelişmeleri yakından takip etmekte, her türlü kurs ve seminer imkanını değerlendirerek kendini sürekli yenilemektedir. Öğrendiği yeni bilgileri meslektaşlarıyla paylaşmakta ve öğretme-öğrenme süreçlerinde öğrencilerine de yansıtmaktadır.

Buna göre Burak Öğretmen aşağıdaki liderlik türlerinden hangisine sahiptir?

- A) Etik
- B) Kültürel
- C) Süper
- D) Demokratik
- E) Dönüşümcü

24. Okul müdürü; emeklilik yemeğinde Metin Öğretmen'den, "Türk Eğitim Sistemi'nin genel amaçları ve ilkelerine bağlı olarak çalışan, arkadaşları arasında daha çok dürüstlüğü ve disiplinli olmasıyla tanınan, öğrencilerine her zaman adil ve hoşgörülü davranan ve herkes tarafından çok sevilen bir öğretmen" olarak bahsetmiştir.

Buna göre Metin Öğretmen'in en çok vurgulanan liderlik türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dönüşümcü
- B) Vizyoner
- C) Etik
- D) Öğretim
- E) Süper

24. Aşağıdakilerden hangisi olumlu sınıf ortamı oluşturmada öğretmenin gösterebileceği demokratik davranışlardan biri değildir?

A) Kendine güvenme ve başkalarına saygı duyma

➔ B) Sınıf kuralları listesini hazırlayarak öğrencilere sunma

C) Sınıf ortamını öğrenci ihtiyaçları doğrultusunda oluşturma

D) Sınıfta dayanışma ve gruba aidiyet duygusunun gelişmesini teşvik etme

E) Sınıf kurallarıyla ilgili sorumlulukları sınıfla ortaklaşa belirleme

23. Bir öğrenci, okuldan eve döndüğünde annesine “Matematik öğretmenimizin anlattıklarını anlamıyorum. Zaman zaman çözdüğü soruları bir hafta sonra yeniden çözüyor. ‘Bunları daha önce çözmüştünüz.’ dediğimizde, ‘Olsun, pekiştirmiş olursunuz.’ diyor. Herhangi bir soruya doğru cevap veremediğimizde çok öfkeleniyor. Bazen soruların çözümünde zorlandığını düşünüyorum. Biz de yeni bir soru sormaktan çekiniyoruz. Hep aynı ses tonunda konuşuyor ve daima sınıfın aynı noktasında duruyor. Gerçi konuları müzik, edebiyat, felsefe ve güncel olaylarla ilişkilendirilmesi hoşuma gidiyor. Bu konularda iyi olduğunu kabul etmem gerekir.” der.

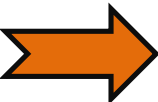
Buna göre matematik öğretmenin aşağıdaki özelliklerinden hangisi üzerinde durulmamıştır?

A) Genel kültür

B) Alan bilgisi

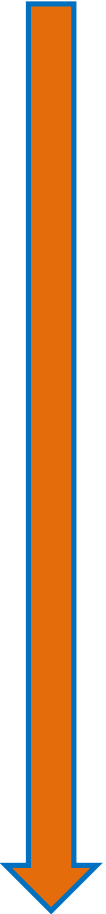
C) Meslek bilgisi

D) Kişilik

E) Toplumsal uyum

SINIF YÖNETİMİ YAKLAŞIMLARI

1-Tepkisel Yaklaşım

2-Önlemsel Yaklaşım

3-Gelişimsel Yaklaşım

4- Bütünsel Yaklaşım

SINIF YÖNETİMİ YAKLAŞIMLARI

1.Tepkisel Yaklaşım:

- İstenmeyen bir durum veya davranışa karşı yürütülen bir sınıf yönetimi modelidir.
- **Amacı:** İstenmeyen durum veya davranışları değiştirilmesidir.
- Düzen sağlayıcı **ödül - ceza** etkinliklerini içerir.
 - İstenen dav. ➡ Ödül ➡ (Pekiştirme)
 - İstenmeyen dav. ➡ Ceza ➡ (Sönme)
- Her tepki başka bir tepki doğurur. (en zayıf yönü)
- **Ör/Derste** konuşan öğrenciyi azarlamak, ödevini yapan öğrenciyi aferin demek vb.

2.Önlemsel Yaklaşım:

- Davranış ortaya çıkmadan, problem olacak davranışı önleyici şekilde önlemler alma yaklaşımıdır.
- **Amacı:** Sınıf problemlerinin ortaya çıkmasını önleyerek, tepkisel modele olan gereksinimi **en aza** indirmektir.
- **Geleceği öngörme** istenmeyen davranış ya da sonuçları olmadan **önleme** yöntemidir.
- **Ör/** Yazılı sonuçlarını ders sonunda açıklamak.
Sınavdan önce öğrencilerin yerlerini değiştirmek
Öğrenciyi sınıf dışına alarak birebir konuşmak vb.

3.Gelişimsel Yaklaşım:

- Öğrencilerin fiziksel, duygusal, ruhsal ve sosyal gelişim seviyelerinin gerektirdiği uygulamalara yönelik aktivitelerin geliştirilmesidir.

- Öğrencilere gelişim özelliklerine göre davranmaktır.

- Ör/ İlkokul öğrencilerine somut işlemler dönemine uygun öğretim yapılması, okul öncesi sınıfların rengarenk boyanması, öğrencilere hitap şekli vb.

4.Bütünsel Yaklaşım (Sistem Yaklaşımı):

- Sınıf yönetimine bütünsel bakan ve sistem yaklaşımı olarak da bilinen yaklaşımdır.
- Sınıf yönetiminde **yerine ve zamanına göre bütün yaklaşımlar kullanılır.**
- Tepkisel, önlemsel ve gelişimsel modelleri birleştirir.
- Önlemsel sınıf yönetimine öncelik verir.

**Önlemsel + Gelişimsel + Tepkisel = Bütünsel Yaklaşım
(Sistem Yaklaşımı)**

KPSS
2016

ÖSYM

22. Hakan Öğretmen sene başında öğrencileriyle birlikte sınıf kurallarını oluşturmuş olmasına rağmen zaman zaman bazı kural ihlalleri karşısında sükunetini koruyarak nedenlerini araştırma ve ortadan kaldırma yoluna gitmiştir. Bu yolla birçok sorunu büyümeden ortadan kaldırmış ve mutlu olmuştur. Fakat bazı disiplin sorunlarının tamamen ortadan kalkmadığını gören Hakan Öğretmen bazen de kendisi kural koyma yoluna gitmiş ve hatta öğrencilerin yerlerini de sık sık değiştirmiştir. Ancak öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını her zaman göz önünde bulundurma ilkesine uygun davranmıştır.

Buna göre Hakan Öğretmen'in uygulamaları aşağıdaki sınıf yöntemi yaklaşımlarından hangisine uygundur?

- A) Geleneksel
- B) Tepkisel
- C) Bütünsel
- D) Önlemsel
- E) Gelişimsel

22. Sınıf yönetiminde “öğretmenleri, öğrencilerinden gelecekte neleri yapıp neleri yapmayacakları konusundaki beklentilerine ilişkin alınmış hazır kararlar” olarak bilinen sınıf içi kurallar, aşağıdaki sınıf yönetimi yaklaşımlarından hangisinin anlayışıdır?

- A) Önlemsel
- B) Davranışsal
- C) Gelişimsel
- D) Bütünsel
- E) Tepkisel

Soru No: 22

Bir çocuğun evde anne ve babasından beklediği ilgi, takdir edilme, onaylanma ve beğenilme arzusu, ilköğretim döneminde öğretmene yönelirken; ergenlik döneminde arkadaşlarına yönelmektedir. Ergenlik döneminde birey kendi kimliğini ispatlamaya çalışır. Bu nedenle öğretmen öğrenci ilişkilerinde öğrenci ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulması oldukça önemlidir.

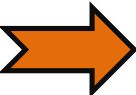
Aşağıdaki sınıf yönetimi yaklaşımlarından hangisi, öğrencilerin bu ihtiyaçlarını karşılamada diğerlerinden daha etkilidir?

- A) Tepkisel
- B) Önlemsel
- C) Gelişimsel
- D) Bütünsel
- E) Geleneksel

22. Ali Öğretmen, yaz tatilinde gittiği yörelerde çektiği videoları sosyal bilgiler dersinde kullanmak için interaktif video sistemi düzenlemek ister. Sistemi sınıfta kurarken sorunlar yaşadığından öğrencilerin dikkatleri dağınık, sınıfta koşuşmalar ve gürültü başlar. Bunu fark eden öğretmen interaktif video düzenliğini toplayıp bir kenara bırakır ve dersine alışmış şekilde devam eder.

Buna göre öğretmen, aşağıdaki sınıf yönetimi yaklaşımlarından hangisini uygulamıştır?

- A) Gelişimsel
- B) Tepkisel
- C) Geleneksel
- D) Bütünsel
- E) Önlemsel

SINIF YÖNETİMİNİN YAPISAL ÖZELLİKLERİ

- 1- Çok Boyutluluk
- 2- Eşzamanlılık
- 3- Çabukluk (Yakındalık-Anındalık)
- 4- Öngörememe
- 5- Açıklık
- 6- Ortak Tarih

SINIF YÖNETİMİNİN YAPISAL ÖZELLİKLERİ

1- Çok Boyutluluk:

Sınıfta aynı anda bir çok etkinlik bir arada yapılabilmektedir. Kimi öğrenciler okurken, kimileri yazmakta, kimileri araştırma yapmakta olabilir. Öğretmen bu etkinlikleri sınıfın ihtiyaçları doğrultusunda bütünleştirebilir.

2- Eşzamanlılık:

Sınıfta aynı anda birden çok olay olur. Öğretmen bir öğrenciyi dinlerken diğerlerini izler, yeni bir soru düşünür, olumsuz davranışları izler, zamanı kontrol eder.

3-Çabukluk (Yakındalık-Anındalık):

Sınıfta olaylar anında oluşur ve bunları ileri bir zamana ertelemek olanaklı değildir. Öğretmenin her olaya yetişmesi, her soruya **anında yanıt vermesi** gerekir.

4- Öngörememe:

Ne kadar iyi planlanırsa planlansın, sınıfta olabilecek her şeyi önceden tahmin etmek mümkün değildir.

5- Açıklık:

Sınıfta olup bitenlerde gizlilik yoktur. Olaylar herkesin gözü önünde yaşanır.

6- Ortak Tarih:

Sınıf bir aile gibidir. Sınıfta yıl boyunca yaşanan olumlu ve olumsuz olayları bütün sınıf birlikte yaşar ve yaşananlar ortak bir tarih oluşturur.

KPSS
2016

ÖSYM

23. Bir ilkokulda, 4-B grup dinamiği çok güzel olan bir sınıftır. Dönem sonu gelmiş, ayrılık vakti yaklaşmıştır. Ertesi yıl ortaokula başlayacakları için farklı okullara ya da sınıflara dağılacaklardır. Bir gün okulun bahçesinde sınıfça otururlar ve sohbet ederler. Öğrencilerden Recep, "Hatırlıyor musunuz arkadaşlar, geçen yıl 1 Nisan'da öğretmenimize nasıl şaka yapmıştık?" der ve bütün sınıf gülmeye başlar.

Bu durum, sınıfın aşağıdaki yapısal özelliklerden hangisiyle daha iyi açıklanır?

- A) Çok boyutluluk
- B) Açıklık
- C) Yakınlık
- D) Tahmin edememe
- E) Ortak tarih

SINIF YÖNETİMİNİN BOYUTLARI

1-Sınıf Ortamının Fiziksel Düzenlemesi

2-Plan-Program Düzenlemesi

3-Zaman Düzenlemesi

4-İlişki Düzenlemesi ve Sınıf Kuralları

5-Davranış Düzenlemesi

1-SINIF ORTAMININ FİZİKSEL DÜZENLEMESİ:

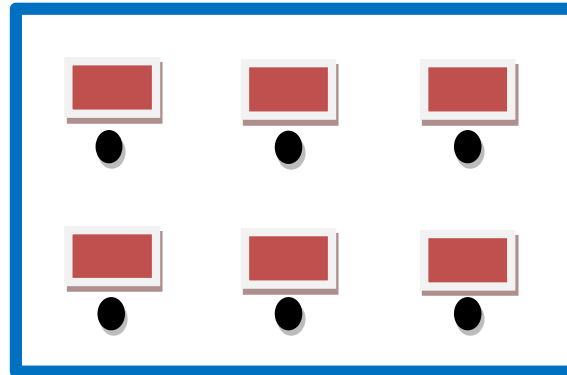
- 1.Aydınlatma (Işık)
- 2.Havalandırma
- 3-Isınma
- 4-Temizlik
- 5-Renk
- 6-Gürültü
- 7-Oturma Düzenleri**

OTURMA DÜZENLERİ

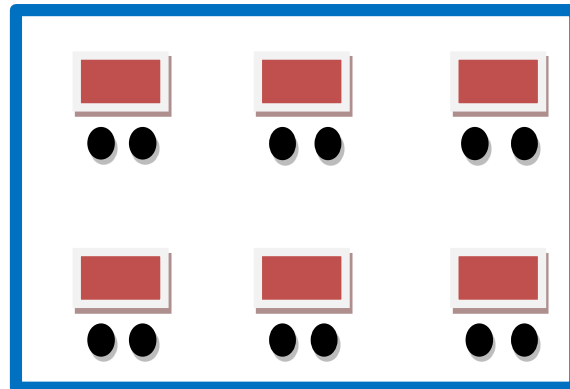
1- Bireysel Yerleşim Düzeni:

- Öğrencilerin tek başlarına masa ve sandalyelerde oturdukları düzendir.
- Bireysel öğrenmeyi ön plana çıkarır.
- Her öğrencinin kendi düzeyinde ve hızında çalışmasına olanak sağlar.

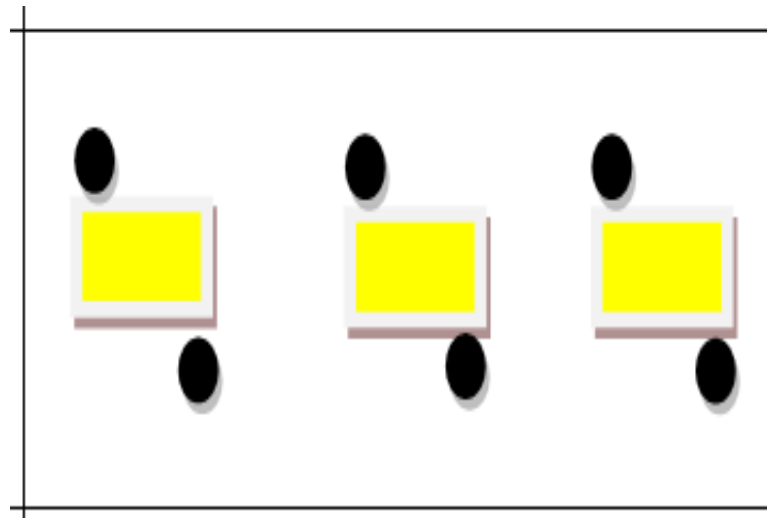
2- Sıralı Yerleşim Düzeni (Klasik Düzen):

- Öğretmen merkezlidir. Öğretmen tek bilgi kaynağıdır.(Klasik oturma düzeni)
- Kalabalık sınıflar için uygundur. Öğrenci katılımı azdır.
- İletişim tek yönlüdür.(Öğretmenden öğrenciye)
- Sınıf yönetimi daha kolaydır.
- **En çok kullanılan** oturma düzenidir.

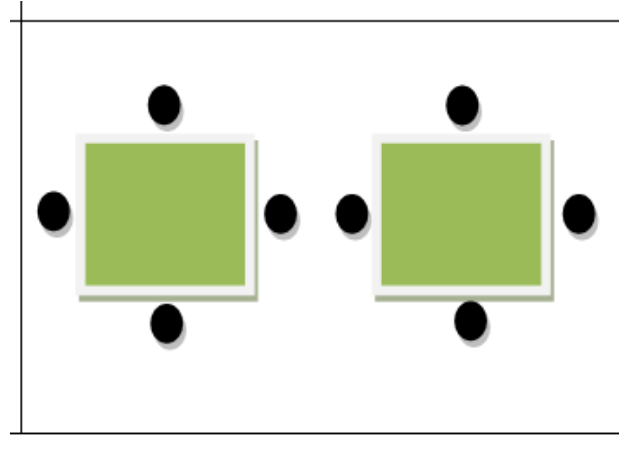
3- Çalışma İstasyonu Yerleşim Düzeni:

- Laboratuvar çalışmalarında kullanılır. Her çalışma istasyonuna iki öğrenci yerleştirilir.
- **Bireysel** ve **toplu** öğretim yapılmasına imkan sağlar.

4- Çok Gruplu Yerleşim Düzeni (Küme Düzeni):

- Öğrencilerin bir masa etrafında toplanıp birbirlerine yardım ettikleri oturma düzenidir.
- Öğrenciler arasında **iletişim yoğundur**.
- Özellikle **proje** çalışmaları ve **küme** çalışmaları gibi işbirlikçi öğrenmelerin olduğu durumlarda çok kullanılır.
- Öğrenciler arasında **işbirliğinin** en fazla olduğu yerleşim biçimidir.(Aynı gruptakiler arasında)

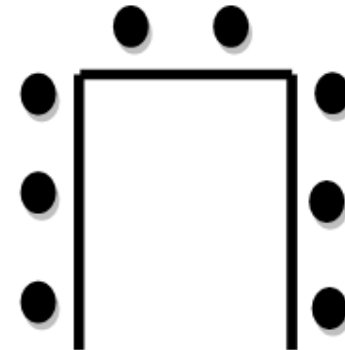
5- Tek Gruplu Yerleşim Düzeni:

- Sınıftaki tüm öğrencilerin birbirlerini rahatlıkla görüp, iletişim kurdukları oturma düzenidir.
- Tüm sınıfın birlikte yapacak olduğu etkinliklerde kullanılır.
- **Daire** ve **U** yerleşim düzenleri en çok kullanılanlarıdır.

a) Daire (Yuvarlak Masa) Düzeni:

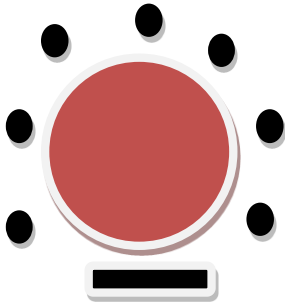

b) U Düzeni:

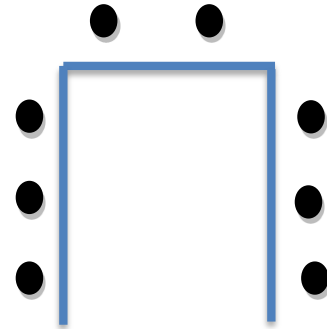

a)Daire (Yuvarlak Masa) Düzeni:

- * Öğretmen öğrenci iletişimi ideal düzeydedir.
- * Hazırlanması çabuk ve kolaydır.
- * Samimi bir ortam vardır.
- * **En ideal oturma düzenidir.**
- * Öğretmen her öğrenciye eşit mesafededir.
- * Tartışma yöntemine **en uygun** oturma düzenidir.

b) U Düzeni:

- * Öğrencilerin ve öğretmenin etkileşimi yoğun olur.
- **Materyal kullanmaya en uygun** oturma düzenidir.
- Drama, gösteri, gösterip yaptırma tekniklerine **en uygun** oturma düzenidir.

Soru No: 23

Zehra Öğretmen, “Benim için her ders ayrı bir planlama ve ayrı etkinlikler gerektirir. Dersimde gerekli olan materyal, etkinlik ve bilgileri tespit ederim. Dersimin özelliği, kazanımlar, konular, sınıftaki öğrenci sayısı gibi değişkenlerin her birini önemserim. Bu tespitlerimden hareketle öğrencilerim için uygun oturma düzenini seçerim.” şeklinde düşüncelerini belirtmiştir.

Buna göre, Zehra Öğretmen aşağıdakilerin hangisini benimsemektedir?

- A) Öğrenci oturma düzeni konu ve kazanımlara uygun olarak belirlenmelidir.
- B) Öğrenci oturma düzeni öğretmen merkezli ders işlemeye uygun olmalıdır.
- C) Her koşulda geçerli bir öğrenci oturma düzeni vardır.
- D) Sınıf disiplininin sağlandığı oturma düzeni en etkili oturma düzenidir.
- E) Öğrenciler için en etkili oturma düzeni yüz yüze oturma düzenidir.

SINIF YÖNETİMİNİN BOYUTLARI

1-Sınıf Ortamının Fiziksel Düzenlemesi

2-Plan-Program Düzenlemesi

3-Zaman Düzenlemesi

4-İlişki Düzenlemesi ve Sınıf Kuralları

5-Davranış Düzenlemesi

2- PLAN – PROGRAM DÜZENLEMESİ:

- Öğretmen hazırlayacağı planlarla hangi kazanımı, ne zaman, nasıl kazandıracağını, dersin hangi aşamasında ne yapacağını bilir. Bu nedenle planlara öğretmenin ders içerisindeki **yol haritaları** denilebilir.
- İyi bir ders planını hedefe ulaşmayı kolaylaştırır.
- Plan hazırlama **ekonomiklik ilkesi** gereğidir.

Plan Çeşitleri:

- **1-Ünitelendirilmiş yıllık plan**
- **2-Günlük plan**
- **3-Ders planı**

SINIF YÖNETİMİNİN BOYUTLARI

1-Sınıf Ortamının Fiziksel Düzenlemesi

2-Plan-Program Düzenlemesi

3-Zaman Düzenlemesi

4-İlişki Düzenlemesi ve Sınıf Kuralları

5-Davranış Düzenlemesi

3- ZAMAN DÜZENLEMESİ:

- Etkili öğretim, öğrenmeye ayrılan zamanın **çokluğuna** ve **etkili kullanımına** bağlıdır.
- Sınıftaki zamanın tümü **eğitsel amaçlara** yönelik etkinlikler için kullanılmalıdır. Bunu sağlamanın yolu sınıf süreçlerinin dikkatle **planlanması**dır.

Sınıfta Zamanın Etkili Kullanımı İçin Öneriler;

- 1-Dersin içeriği ve sınıf içi süreçler önceden belirlenmelidir (Plan)
- 2-Zamanın büyük çoğunluğu öğrenme etkinliklerine ayrılmalıdır,
- 3-İhtiyaçlara göre değişen **esnek** bir zaman kullanım olmalıdır,
- 4-Öğretmen öğrencilere zaman konusunda **adil** davranmalıdır,
- 5-Sorunlu öğrencilere fazladan zaman ayrılmalıdır.
- 6- **Zaman tuzakları**ndan uzak durulmalıdır.

ZAMAN TUZAKLARI

- Plansızlık
- Sabah içtimalarını uzatma
- Yoklamayı numara ad soyad okuyarak alma
- Araç gereçleri derse zamanında getirmeme
- Akademik olmayan konulara fazla yer verme
- Sınıf defterini ders esnasında doldurma
- Ders esnasında ders dışı duyurular yapma (Öğretmen ve idareciler)
- Her öğrenciyi aynı oranda derse katmaya çalışma

KPSS
2015

23. Zamanı etkili kullanmak isteyen bir öğretmenin aşağıdakilerden hangisini yapması hatalıdır?

- A) Dersi önceden iyi bir biçimde planlaması
- B) Sınıfta geçen zamanın büyük kısmını öğrenme etkinliklerine ayırması
- C) Akademik olmayan konulara daha az yer vermesi
- ➔ D) Geç öğrenen öğrencilere konuyu ödev olarak vermesi
- E) Öğrencilerin sınıf içi süreçlere katılımlarına fırsat vermesi

KPSS
2015

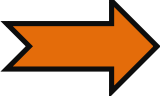
ÖSYM

24. (I) Bekir Öğretmen sınıfa girer, öğrencileri selamlar ve eşyalarını masanın üzerine koyar. (II) Sınıf defterini doldurur ve imzalar. (III) Konuyla ilgili bir film izlettirir. Öğrencilerine filmle ilgili sorular sorar ve onlara geribildirim verir. (IV) Okul müdürü bu sırada derse girer, öğrencilere bilgi yarışması düzenleyeceğini duyurur. (V) Öğretmen bu yarışmayla ilgili görev dağılımının dersten sonra yapılacağını söyleyerek ders işlemeye devam eder.

Bu derste, zamanın etkili ve verimli kullanılmasını olumsuz etkileyen aşamalar aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

A) I ve III

B) I ve V

 C) II ve IV

D) II ve V

E) III ve IV

2016

24. Aşağıdakilerden hangisi öğrenme-öğretme sürecinde bir öğretmenin “zaman tuzakları” na düşmesine yol açar?

- ➔ A) Soruları, sınıftaki tüm öğrencilerin cevaplaması için çalışması
- B) Öğretim faaliyetlerini gruba göre planlaması
- C) Sınıf içi uygulamalarda öğrenci sayısını dikkate alması
- D) Ders öncesi işlenişle ilgili bütün hazırlıkları tamamlaması
- E) Zor olan konuları uygun alt konulara ayırarak işlemesi

SINIF YÖNETİMİ

SINIF YÖNETİMİNİN BOYUTLARI

1-Sınıf Ortamının Fiziksel Düzenlemesi

2-Plan-Program Düzenlemesi

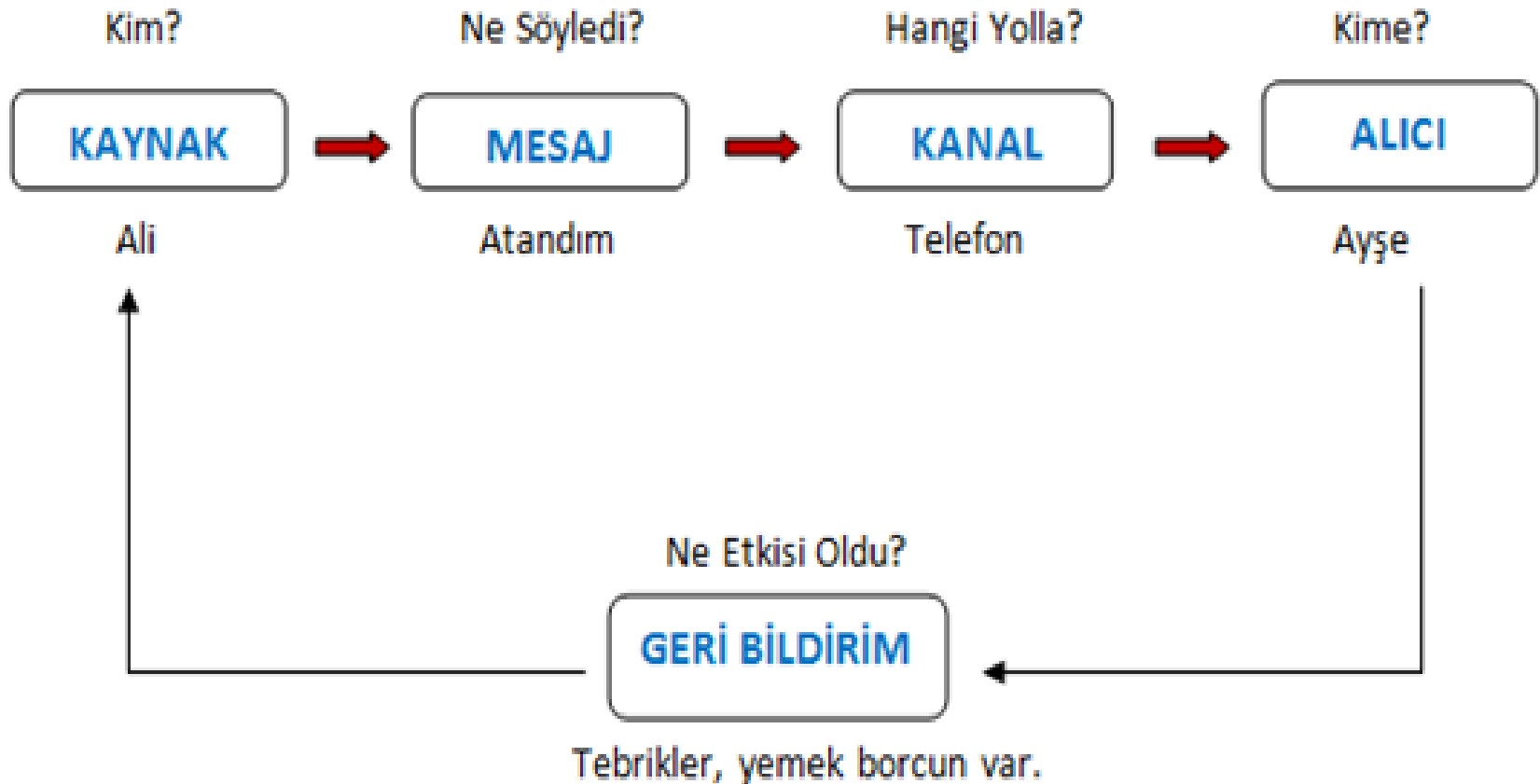
3-Zaman Düzenlemesi

4-İlişki Düzenlemesi ve Sınıf Kuralları

5-Davranış Düzenlemesi

4- İLİŞKİ DÜZENLEMESİ VE SINIF KURALLARI:

A-İLETİŞİM: Duygu, düşünce, bilgi ve becerilerin karşılıklı olarak paylaşıldığı sürece **iletişim** denir.

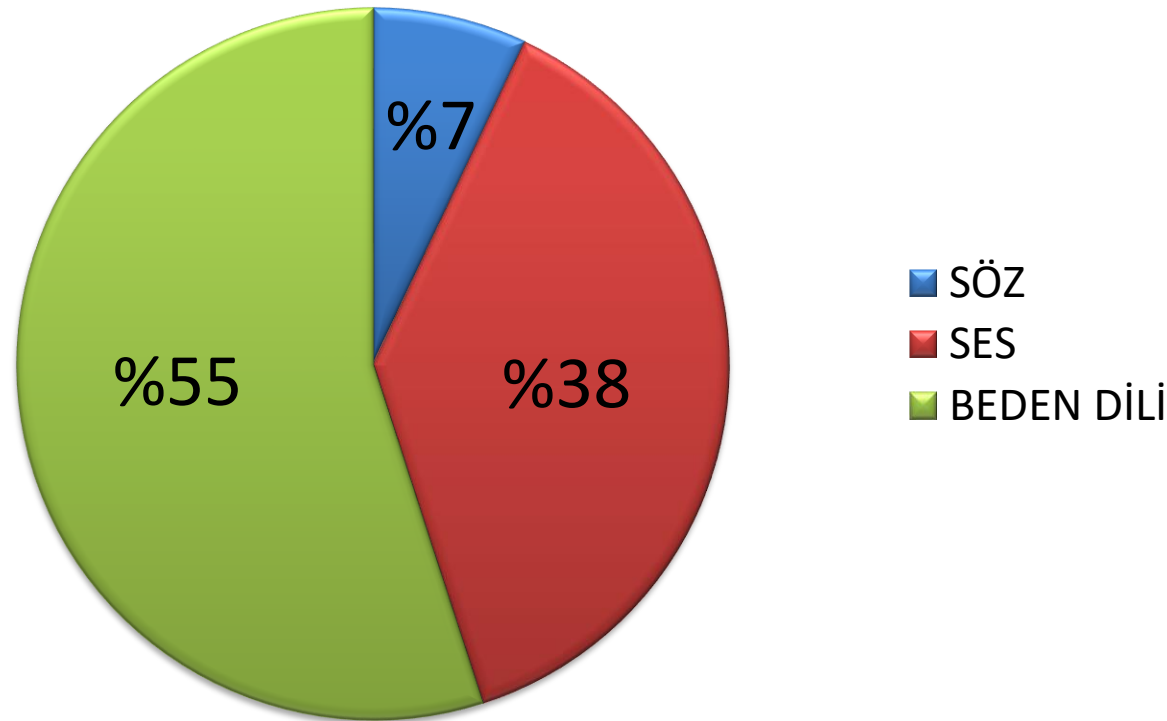

İletişimle İlgili Bazı Kavramlar:

1-Sözlü İletişim: Konuştuğumuz dildir. Konuşma hızı, ses tonu, vurgular vb.

2-Sözsüz İletişim: Beden duruşu, jestler, göz teması, görünüş vb.

Bir mesaj iletilirken 3 kanal kullanılır;

3-Edilgin Dinleme: Söylenilenler hiç kesilmeden, sessizce dinlenir. Öğrencide ilk etapta kabul edildiği duygusunu yaratır ve paylaşmaya cesaretlendirir. Ancak devamında olumsuzluk oluşur.

4-Etkin Dinleme: Öğretmen öğrenciyi dikkatlice dinlerken, aynı zamanda onu anladığını ifade eden tepkiler kullanır. Edilgin dinlemenin aksine **etkileşim** gerektirir.

Ör/Ali: Öğretmenim çok kötüyüm, başım ağrıyor.
Öğretmen: Kendini kötü hissediyorsun.

5-Emir Dili: Öğrencide olumsuz bir etki yaratır.

- Ör/ Ders çalışın, sessiz olun, yerine otur vb.

6-İstek Dili: Öğretmenin, öğrenciyi zedelemekten, kibar bir şekilde beklentisini ifade ettiği dildir.

- Ör/Sessiz olur musunuz?

Kuzey tahtaya gelir misin? vb.

7-Sen Dili: Öğrenciye karşı suçlayıcı, uygun olmayan bir üslupla iletişim kurmayı ifade eder. Suçlayıcı ve yargılayıcı olduğu için karşı taraf savunmaya geçer.

- Ör/Çok pasaklısın, yaramazsın, tembelsiniz, ders çalışmıyorsun

8-Ben Dili: Bireyin karşısındaki kişiyi suçlamadan kendini merkeze alarak bir konuyla ilgili duygu ve düşüncelerini paylaşmasıdır.

- Ör/ Derse hazırlıksız gelmeniz beni üzüyor, izin almadan konuştuğunuzda başım ağrıyor ve erken kızabiliyorum.

9-Öz Saygı Geliştirici Dil: İstenmeyen durum ve davranışı uygun şekilde söylemek.

Ör/Kilolusun demek yerine balık etlisin,
Yapamıyorsun kapasiten bu kadar yerine,
istersen yapabilirsin demek.

10-Olumlu-Olumsuz Dil:

Olumlu Dil

- Sandalyeyi şu şekilde taşıyınız.
- Sessiz olun, fazla gürültü oluyor.

Olumsuz Dil

- Sandalyeyi çekerek taşımayın.
- Gürültü yapmayın.

Sınıf İçi İletişim Çeşitleri:

Tek Yönlü İletişim: Sadece öğretmenden öğrenciye doğru olan iletişimidir.

Anlatım

Çift Yönlü İletişim: Öğretmenden öğrenciye, öğrenciden öğretmene doğru olan iletişimidir.

Soru-Cevap

Çok Yönlü İletişim: Öğretmenden öğrenciye, öğrenciden öğretmene doğru olan, bunun yanında öğrenciden öğrenciye doğru da gerçekleşen iletişimidir.

Tartışma

DUYURU

Son yıllarda KPSS’de soru gelen iletişim konusu, **sınıf yönetimi**, **materyal tasarımı** ve **rehberlik** dersleri içerisinde yer almakla birlikte; Rehberlik dersi içerisinde ayrıntılı bir şekilde, ayrı bir ünite olarak yer almaktadır.

KPSS
2007

40. “Konuyla ilgili tartışmalar sırasında hep bir ağızdan konuşmanızdan hoşlanmıyorum, çünkü ne dediğinizi anlayamıyorum.” diyen bir öğretmen aşağıdakilerden hangisini kullanmaktadır?

A) Yansıtma

B) Pasif mesaj

C) Açıklama

D) Tehdit

 E) Ben dili

KPSS
2008

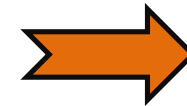
42.

- I. Sağlıklı iletişim için öğrencilerin gözlerine uzun süre bakmak gerekir.
- II. Uzun göz bağlantısı olumsuz, kısa göz bağlantısı olumlu ileti verir.
- III. Öğrenciden gözünü kaçırın öğretmen iletişim kuramaz.
- IV. Öğretmen öğrenciye doğrudan değil, göz ucuyla bakmalıdır.
- V. Göz bağlantısı kuran öğretmene öğrenci daha iyi yanıt verir.
- VI. İletişim sürecinde öğretmen baskın olmalıdır.

Yukarıdakilerden hangileri öğretmen- öğrenci iletişimde doğru ifadelerdir?

A) I, III, VI

B) I, V, VI

C) II, III, V

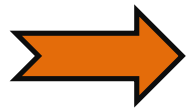
D) II, III, VI

E) II, IV, V

KPSS 2013 75. “Ailem beni hiç anlamıyor, kendimi çok yalnız hissediyorum” diyen bir öğrenciye öğretmeni aşağıdakilerden hangisini söylerse empatik bir tepki vermiş olur?

- A) “Sence ailen seni neden anlamıyor olabilir?”
- B) “Sen yanlış düşünüyor olabilir misin?”
- C) “Çocukluğundan bahsedebilir misin?”
- D) “Bunu onlara söylemelisin.”

E) “Ailenin sana daha yakın davranmasını istiyorsun.”

24. Yelda Öğretmen ödevlerini yapmayan öğrencisine “bendili” kullanarak mesaj vermek istediğinde;

- I. Ödevlerini yapmadığında zor ödev mi veriyorum acaba diye düşünüyorum.
- II. Daha iyi öğrenmen için ödevlerini yaparak gelmen gerekiyor.
- III. Ödevlerini yapmadığında dersten geri kalıyorsun.
- IV. Ödevlerini yapmadığında öğrenemediğini görüyor ve üzülüyorum.

ifadesinden hangilerini kullanmalıdır?

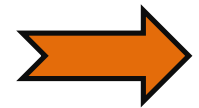
A) I ve II

B) I ve III

C) I ve IV

D) II ve IV

E) I, III ve IV

4- İLİŞKİ DÜZENLEMESİ VE SINIF KURALLARI:

B-SINIF KURALLARI

- Kural belirleme sürecinde en önemli nokta **öğrencileri de sürece katmaktır.**
- Böylece öğrenciler kurallara daha iyi uyacak, daha çabuk benimseyip, içselleştirecektir.

I. ADIM Kural oluşturma süreci:

- Kural öğrencilerin katılımıyla belirlenmelidir.
- Sınıf kuralları özellikle okulun **ilk günlerinde** belirlenmelidir.
- Kural belirlenmesinin gerekçesi açıkça ortaya konulmalıdır.
- Kuralın ihlali durumunda yaptırımın ne olacağı önceden belirlenmeli ve tavizsiz uygulanmalıdır.
- Sınıf kuralları sadece yasak ve cezalar üzerine kurulmamalı; ödül verebilecek olumlu davranışlar da kural haline getirilmelidir.
- Kurallar sayıca sınırlı (5-7 arasında) olmalıdır.
- Kurallar olumsuz, emir şeklinde olmamalıdır.

Ör/ “Soğuk için” yerine “Soğuk içiniz”

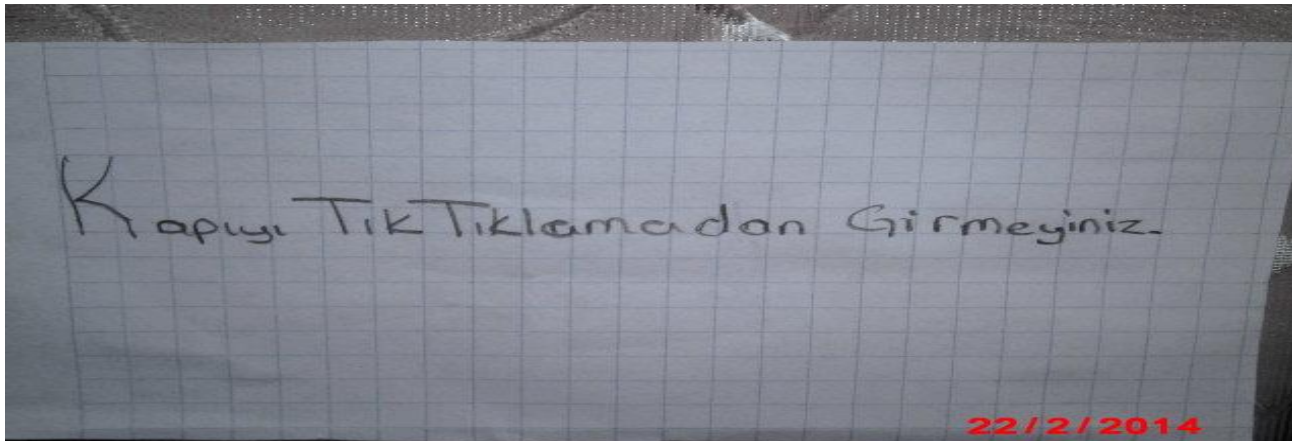
“Çöpleri yere atmayınız” yerine “Çöpleri çöp kutusuna atınız”

II. ADIM Sınıf kurallarının etkili olması için yapılacaklar:

- Kurallar sınıfa duyurulmalıdır.
- Her bir kural örnekleriyle sınıfa açıklanmalıdır.
- Sınıfın onayı almalı, itirazlar varsa cevaplanmalıdır.
- Kurallar tüm öğrencilerin görebileceği bir yere asılmalıdır.
- Kurallara önce öğretmen uymalıdır.(Model olma)
- Kurallara uygun davranan öğrenciler ödüllendirilmelidir.
- Geçerliliği yitirilen kurallar değiştirilmeli ya da terk edilmelidir.
- Sınıf kuralları okulun kuralları ile çelişmemelidir.

III. ADIM Sınıfta kural koymanın faydaları:

- Herkes için geçerli olduğundan yansızlığı sağlar.
- Ödül ve ceza uygulamalarına objektiflik getirir.
- Kişisel isteklere ve geçiştirmelere engel olur.
- Kararların herkesin kabul etmesini ve yerine getirmesini sağlar.
- Sağlıklı iletişim ve etkileşim olur.
- Yönetme ve planlama işlerini kolaylaştırır.
- Disiplin olayları azalır.

SINIF YÖNETİMİNİN BOYUTLARI

1-Sınıf Ortamının Fiziksel Düzenlemesi

2-Plan-Program Düzenlemesi

3-Zaman Düzenlemesi

4-İlişki Düzenlemesi ve Sınıf Kuralları

5-Davranış Düzenlemesi

5- DAVRANIŞ DÜZENLEMESİ:

- Davranış düzenlemeye sınıfta **istenmeyen davranışın önlenmesi** girmektedir.
- Sınıfta istenmeyen davranışın önlenmesinde yapılması gereken ilk iş; **problem kaynağını belirlemek** ve daha sonra problemin kaynağına inerek ortadan kaldırılmaya çalışmaktır.

İSTENMEYEN DAVRANIŞLARI ÖNLEME YOLLARI:

****Problem ortaya çıkmadan önce****

1.Kuralları birlikte belirleme:

2.Görev ve sorumluluklar verme: İstenmeyen davranışları önlemede en etkili yol öğrenciye başarabileceği, yapabileceği ve aklında görev vermedir.(İlgi ve yeteneklerine göre)

3.Dersi etkili hale getirme: Öğretmenin dersi ilgi çekici, merak uyandırıcı, heyecan verici duruma getirmesidir. (Farklı yöntem ve teknik kullanma)

****Problem ortaya çıktıktan sonra****

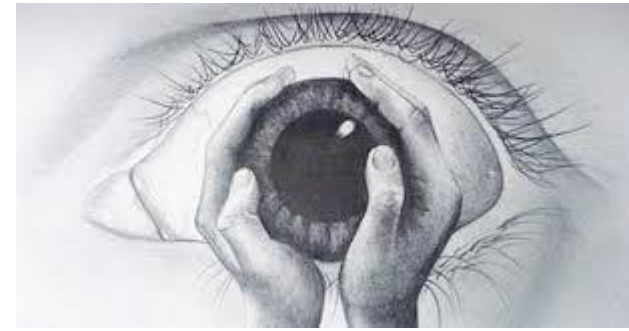
1.Sorunu anlamaya çalışma: Sınıfta istenmeyen davranışın ortaya çıktığında yapılması gereken ilk iş; **problem kaynağını belirlemek** ve daha sonra problemin kaynağına inerek ortadan kaldırılmaya çalışmaktır.

- Ders esnasında 2 öğrencinin kendi arasında konuşması
- Bir öğrencinin son günlerde derse gelmemesi, uykulu ve üstü başının dağınık olması
- Ders esnasında bir çok öğrencinin dersi dinlemeyip, farklı şeylerle ilgilenmeleri

2.Görmezden gelme (Söndürme): Her olumsuz davranışa müdahale etmemedir. Öğrencilerin ender olarak yaptıkları, münferit olaylar görmezden gelinerek pekiştirilmemiş olur. Görmezden gelinen davranış bir süre artma eğilimi gösterir ama daha sonra söner.

- Kavga
- Küfür
- Kopya
- Uyuma

Görmezden gelinmez !!!

3.Sözel olmayan uyarıları kullanma: İstenmeyen davranış yoğun olarak tekrarlanıyorsa görmezden gelme etkili olmayacaktır. Bu durumda öğretmen şunları yapabilir;

- Göz göze gelmek ve değişik yüz ifadeleri kullanmak.
- Öğrencinin yakınına kadar gelmek,
- Öğrenciye ya da oturduğu sıraya hafif dokunmak,
- Aniden susmak ve sessiz almak.

4.Sözel uyarıcıları kullanmak: İstenmeyen davranışı durdurmada sözel olmayan uyarıların yetersiz kalması durumunda aşağıdaki sözel ifadeler kullanılır.

- İstenmeyen davranış gösteren öğrenciye sorular sorulur.
- İstenmeyen davranış gösteren öğrenci ismiyle uyarılır.
- Sınıf kuralları ara ara açıklanarak tekrar edilir.

5.Sınıf dışında görüşme: Yukarıdaki işlemler işe yaramıyorsa, öğrenciyle sınıf dışında uygun bir dille görüşülür. Gerekirse ailesi çağrılır.

6.Okul disiplin kurulunu ya da Rehberlik servisini işletme: Çok önemli durumlarda ve tüm önlemlere rağmen istenmeyen davranış tekrar ediliyorsa okul disiplin kuruluna başvurulur.

7.Yaptırım uygulama (Cezaya başvurma): Öğrenciye kızmak, bağırmak gibi istemediği uyarıları vermek, ya da istediği bir uyarıyı vermeme şeklinde olur. Eğitimde ceza yerine alternatifi olan sönmeyi bekleme ve olumsuz pekiştireci kullanma önerilir.

(Son çare olarak tercih edilmeli)

Bunların Dışında Uygulanabilecek Yaklaşımlar:

- **Öğrenciyi Mizahi ve Dolaylı Şekilde Uyarma:** Özellikle sınıfta yaşanan sorunları daha da büyütmemek, öğrencinin rencide olmasını önlemek için uygun bir yaklaşımdır. Kural ihlalinin **ilk kez** gerçekleştiği durumlarda kullanılmalıdır.
- **Derste Değişiklik Yapma:** Öğretmen istenmeyen davranışların nedenlerinin **dersten kaynaklandığını** fark ettiğinde, derste değişiklik yapmalı, öğrencilerin ilgisini çekebilecek ve onları aktif kılacak uygulamalara yer vermelidir.

- **Öğrenciye Verilen Bazı İmtiyazları Geri Alma:** Kural ihlali üst düzeyde önemliyse ve süreklilik gösteriyorsa kullanılabilir. Öğrencilerden bazı imtiyazları geri alırken ceza havası yaratılmamalı, gerekçeler açıklanmalı ve imtiyazın tekrar nasıl geri alınacağı belirtilmelidir.
- **Örnek/ Ders amaçlı düzenlenen bir gezide sürekli istenmeyen davranışta bulunan Polat'a bir sonraki geziye gelmeyeceğini gerekçeleriyle söylemek.**
- **Ara Verme:** İstenmeyen davranış gösteren öğrencinin, bir müddet yaptıkları hakkında düşünebilmesi için **nötr** bir ortama götürülmesi ya da böyle bir ortamın oluşturulmasıdır.

DUYURU

Sınıfta istenmeyen bir davranışa karşı öğretmenin göstereceği tepki, **öğrencinin özellikleri, davranışın yapılma sıklığı ve niteliğine** göre değişir.

İlköğretim

Lise

Bir defa

Birden fazla

Önemsiz

Önemli

ÖZETLE;

****Problem ortaya çıkmadan önce****

1. Kuralları birlikte belirleme
2. Görev ve sorumluluklar verme
3. Dersi etkili hale getirme

****Problem ortaya çıktıktan sonra****

1. Sorunu anlamaya çalışma
2. Görmezden gelme
3. Sözel olmayan uyarıları kullanma
4. Sözel uyarıcıları kullanmak
5. Sınıf dışında görüşme
6. Okul disiplin kurulunu ya da Rehberlik servisini işletme
7. Yaptırım uygulama (Cezaya başvurma)

- İlkokul 1. sınıfta Ali kalemi masanın üstüne açar ve kalem çöplerini eliyle süpürüp yere atar.
- Lise öğrencisi Ahmet kalemi masanın üstüne açar ve kalem çöplerini eliyle süpürüp yere atar.
- İlkokul 1. Sınıf öğrencisi Ayşe teneffüste arkadaşının kalemini alıp çantasına koyar.

ÖRNEK-1

Öğretmen sınıfta ders anlatırken, arka sırada oturan iki öğrencinin aniden kavgaya tutuşması.

Okul disiplin kurulunu devreye sokma.

ÖRNEK-2

Ders içerisinde bir öğrencinin cep telefonunun çalmaya başlaması ve öğrencinin, çabucak telefonu kapatması

Görmezden gelme

ÖRNEK-3

Sınıfın en iyi öğrencilerinden olan Poyraz'ın son iki haftadır dersleri dinlememesi, ders esnasında sürekli olarak uyuklaması ve kılık kıyafetinin düzensiz olması.

Sınıf dışında görüşme

(Gerekirse ailesiyle görüşülür ve Okul Rehberlik servisine yönlendirilir.)

ÖRNEK-4

Hayat Bilgisi Öğretmeni Muhammet Bey “Çevre Kirliliği” konusunu anlatırken sınıfın çoğunun ders dinlemeyerek birbirleriyle konuşmaya başlaması.

Derste değişiklik yapma

KPSS 2008 17. Öğrencileri arasında gözlemlediği zorbalık davranışları karşısında öğrencilere bu yaptıklarının ne kadar yanlış ve zararlı olduğunu açıklayan bir öğretmen, teneffüste oyuna dalıp derse geç kalan öğrencilere sınıfa girerken kapıda durup hafifçe enselerinden iteklemektedir.

ÖSYM

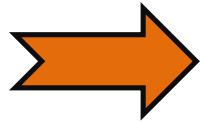
Bu öğretmenle ilgili olarak özellikle aşağıdakilerden hangisi söylendiğinde doğru olur?

- A) Öğrencilerle sağlıklı iletişim kuran ve aynı zamanda ilkelerine bağlı
- B) Zaman ve sorumluluklar konusunda titiz ve bu konuda öğrencilerine model
- C) Tutumları ile davranışları çelişkili
- D) Şiddet konusunda duyarlı, zorbalıkla mücadele eden ve aynı zamanda disiplinli
- E) Öğrencilere doğruları anlatan ve yanlışları karşısında küçük cezalar verilmesi gerektiğine inanan

**KPSS
2013**

17. Bir öğrencinin sıra arkadaşıyla konuştuğunu gören öğretmen, aşağıdaki uyarma yollarından hangisini öncelikli tercih etmelidir?

- A) Göz teması kurma
- B) Sözlü uyarma
- C) Dersten sonra görüşme
- D) Rehberlik servisine yollama
- E) Okul müdürüne gönderme

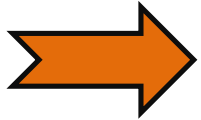
Görüşmeden
görüşme

**KPSS
2013**

18. Okul bahçesinde futbol oynarken tartışan öğrenciler, tartışmayı sınıfa taşımışlar ve derste de sürdürmüşlerdir. Öğretmen, öğrencilerin birbirlerine öfke ile baktıklarının farkına varmıştır.

Bu sorunu çözmek için öğretmen öncelikle aşağıdakilerden hangisini yapmalıdır?

- A) Problemin nedenlerini araştırmak
- B) İlgili öğrencileri sınıftan çıkarmak
- C) Problemi tartışmaya açmak
- D) Öğrencileri barıştırmak
- E) İlgili öğrencileri disiplin kuruluna sevk etmek

**KPSS
2015**

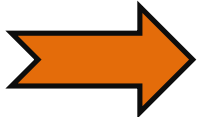
ÖSYM

25. Filiz Öğretmen, sınıfa geç gelen bir öğrencinin bu davranışından oldukça rahatsızlık duymuştur. Öğrenciye geç gelmenin sakıncalarını açıklamış ancak öğrenci, bir sonraki derse yine geç kalmıştır.

Bu sorunu çözmek için öğretmenin öğrenciyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisini yapması daha uygundur?

A) Okul yönetimine göndermesi

B) Disipline vermesi

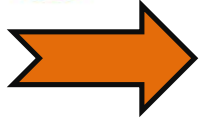

C) Geç kalma sebebini araştırması

D) Eğlenceli etkinliklerden yoksun bırakması

E) Teneffüs saatlerinde ek çalışma yaptırması

KPSS 2016 25. Sınıfta istenmeyen öğrenci davranışlarını yönetmek isteyen bir öğretmenin aşağıdakilerden hangisini öncelikle yapması beklenir?

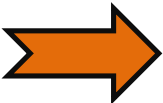

- A) Öğrencileriyle birlikte sınıf kurallarını belirlemesi
- B) Küçük gruplar oluşturarak sınıfı kontrol altına alması
- C) Öğrenci velileriyle işbirliği içinde hareket etmesi
- D) Yanlış davranış sergileyen öğrencileri disiplin kuruluna göndermesi
- E) Sorunlu öğrenciler için rehberlik servisinden yardım alması

25. İlkokul birinci sınıf öğrencisi Aydın, derslerde sık sık uyuklamakta ve bu durum sınıf arkadaşlarının dikkatini dağıtmaktadır. Aydın uyukladığında öğrenciler “Aydın yine uyudu.” diye öğretmene seslenmektedirler.

Öğretmenin bu durumla baş etmek için kullanacağı en uygun yöntem aşağıdakilerden hangisidir?

A) Öğrencinin her teneffüste yüzünü yıkamasını sağlamak

 B) Öğrencinin velisini bilgilendirerek iş birliği istemek

C) Derste öğrenciyi sık sık tahtaya kaldırmak

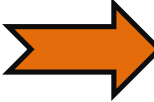
D) Öğrenciyi en arka sıraya oturtmak

E) Öğrenciye teneffüslerde hareket etmesini söylemek

Soru No: 25

Anlatım yöntemiyle ders işleyen bir öğretmen, dersin ortalarına doğru bazı öğrencilerin kendi aralarında fısıldaşmaya başladığını, birkaç öğrencinin defterlerine şekil çizdiğini, bir öğrencinin de saatine baktığını fark etmiştir.

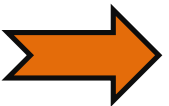
Öğretmenin bu durumla başetmede kullanabileceği en uygun yöntem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sesli bir şekilde sınıfı uyarmak
- B) Derste dikkati dağılan öğrencilere soru yöneltmek
- C) Dersi, ses tonunu yükselterek anlatmaya devam etmek
- D) Öğretim yöntem veya tekniğini değiştirmek
- E) Derse kısa bir ara vererek sınıf içi kuralları hatırlatmak

25. Çok hareketli bir öğrenci olan Yusuf; derslerde de uzun süre yerinde duramamakta, arkadaşlarını rahatsız etmekte ve herkesin dikkatini dağıtmaktadır. Sınıf öğretmeni, Yusuf'u bu konuda sık sık uyardığı halde Yusuf'un davranışlarında bir değişiklik olmamıştır.

Buna göre öğretmenin aşağıdakilerden hangisini yapması en uygundur?

- A) Derste öğrenciye bu tür davranışlarının hoş olmadığını anlatması
- B) Derste sık sık yöntem değişikliğine gitmesi
- C) Öğrenciyi dersten çıkarması
- D) Derste öğrenciyle sürekli göz teması kurması
- E) Öğrenciye dersle ilgili sorumluluk vermesi

DİSİPLİN:

- Baştan konulmuş kurallara göre, **herkese** aynı şekilde davranmaktır. İyi bir sınıf yönetimi için, iyi bir disiplin anlayışının olması gerekir.
- Disiplinin temel **amacı, öğrenmeyi kolaylaştırmaktır.**

DİSİPLİN MODELLERİ

- 1- Davranış Değişikliği Modeli
- 2- **Kounin Modeli (Dalga Etkisi Modeli)**
- 3- Glasser Modeli (Gerçeklik Terapisi)
- 4- Sosyal Disiplin Modeli (Akıl-Sonuç Modeli)
- 5- **Canter Modeli (Etkili Disiplin Modeli)**
- 6- **Etkili Öğretmenlik Eğitimi Modeli**
- 7- Olumlu Disiplin Modeli: (Jones)

1- Davranış Değişikliği Modeli:

(Ödül ve Ceza)

- Bu modelin esası doğru davranışlar sonunda **pekiştireç (ödül)** vererek bu davranışların yapılma sıklığını artırmaktır.
- İstenmeyen davranışların sönmesi için önce görmezden gelme yöntemi kullanılır, eğer istenmeyen davranış tekrarlanıyorsa bu defa **cezaya** başvurulur.

2- Kounin Modeli (Dalga Etkisi Modeli):

- Öğretmenin sınıfta hatalı bir davranışta bulunan öğrenciyi yakaladığında ve davranışı düzelttiğinde, bu durum o öğrencinin yakınındaki diğer öğrencileri de etkilediğini belirtir. Buna **dalgalı etkisi** denir.
- Bu modelde **sert tepkiler önerilmez.**
- Öğretmenin dersteki birinci önceliği etkili bir şekilde öğretim yapmaya vermelidir. Bunun için öğrencileri derste olabildiğince aktif kılmalıdır. Böylece derste aktif olan öğrenciler disiplin problemleri yaratmayacaktır.

3- Canter Modeli (Etkili Disiplin Modeli) :

- Canter, ilk olarak **otorite** kurmayı temel alır.
- Klasik yöntemleri kullanır.
- Öğretmenler sınıflarında disiplini sağlamak için **ilk derste** beklenti ve duygularını açıkça ifade etmeli, sınıf kurallarını belirlemelidir. Belirlenen bu kurallara herkes **koşulsuz şartsız** uymalıdır. Kurallara uyanlar ödüllendirilmeli, uymayanlar ise cezalandırılmalıdır.

4- Glasser Modeli (Gerçeklik Terapisi):

- Glasser'e göre, öğrencinin olumsuz davranışlarından öğretmen sorumludur. Öğretmen olumsuz sınıf koşullarını değiştirerek öğrencileri başarılı kılacak koşullar yaratmalıdır.
- Sınıf kuralları öğrencilerin **ilgi ve ihtiyaçları** dikkate alınarak belirlenmelidir.
- Bireylerin sorunları **sevilme** ve **değer verilme** ihtiyaçlarının karşılanmamasından doğar.

5- Sosyal Disiplin Modeli (Akıl-Sonuç Modeli):

- Öğretmen öğrencilerin özellikle **sosyal ihtiyaçlarını** (sevgi, saygı, onay vb.) karşılamalıdır. Bu yolla sınıfta olumlu atmosfer oluşturulur. Öğretmen öğrencilere iyi ve kötü davranışın ne olduğunu göstermekle mükelleftir.
- Bu modelde temel olan görüş, öğrencilerin **kendi disiplinlerini** geliştirmeleridir. Sınıf kuralları demokratik olanaklarla geliştirilir.

6- Etkili Öğretmenlik Eğitimi Modeli: (Gordon)

- Sınıfta disiplin sağlamak için öğretmen ile öğrenci arasında **iyi ilişkilerin** kurulması gerekir.
- Bu modele göre, disiplini sağlamada **ceza uygun bir yaklaşım olarak görülmez.**
- Sorunların çözümü için problemin kaynağının bulunması gerektiğini belirtir.
- Problem çözmede 3 yöntemden bahseder.

1-Kazan-kaybet yön: öğretmen kazanır, öğrenci kaybeder.

2-Kaybet-kazan yön: öğretmen kaybeder, öğrenci kazanır.

3-Kazan-kazan yön: Hem öğretmen hem de öğrenci kazanır.

- Gordon Yöntem III dediği **“kaybeden yok”** yöntemini savunur.

7- Olumlu Disiplin Modeli: (Jones)

- Bu modele göre öğretmen, öğrencilerin **öz disiplinlerini** geliştirmede onlara yardımcı olmalıdır. Dersteki zamanın yarısı ders dışı işlerle (izinsiz konuşmak, başka bir işle uğraşmak, gürültü yapmak) geçmektedir.
- Öğretmen bu ders dışı faaliyetleri **etkili vücut dili** kullanımıyla kontrol altına alabilir. Öğrenciyle göz teması kurma, sınıf içerisinde hareketli olma, etkili yüz ifadesi ve el kol hareketleri çok önemlidir.

DİSİPLİN MODELLERİ

- 1- Davranış Değişikliği Modeli
- 2- Kounin Modeli (Dalga Etkisi Modeli)
- 3- Canter Modeli (Etkili Disiplin Modeli)
- 4-Glasser Modeli (Gerçeklik Terapisi)
- 5- Sosyal Disiplin Modeli (Akıl-Sonuç Modeli)
- 6- Etkili Öğretmenlik Eğitimi Modeli
- 7- Olumlu Disiplin Modeli: (Jones)

Sınıf Yönetiminde Öğrenci Tipleri:

Öğr. Tipleri	Özellikleri
Başarılı	Ders ve ödevlerini zamanında yapar. Pek disiplin sorunu çıkarmaz. Okulu sever, öğretmen ve arkadaşları tarafından sevilir.
Sosyal	Dışa dönüktür. Dersten çok kişilere yönelimlidir. Başarılı olmak için gerekli yetenekleri vardır ama sosyal ilişkilere derslerden daha fazla önem verir. Disiplin problemleri çıkarabilir.
Bağımlı	Sıklıkla öğretmenden destek ve teşvik bekler. Başarısı düşüktür. Ek çalışma ve yardıma ihtiyaç duyar.
Gölge	Çekingendir. Arka planda kalmayı tercih eder. Grup halinde etkinliklere katılır ama kendisini ortaya koymaz, gönüllü olmaz. Genellikle öğretmen ve diğer öğrenciler onun farkına varmazlar veya iyi tanımazlar. Fark edilmeyen öğrencidir.
Yabancılaşmış	Zor öğrenir, okuldan kaçır ve okula karşı isyankardır. Çoğunlukla okul ve onunla ilgili her şeye açık veya gizli baş kaldırır, düşmanlık besler. Öğretmenler genelde onlara ilgisiz kalır veya reddederler.